

1744. 4. 15.
H. Beth-O. 8. 2. 10.

Ex Oblatione M.
Comitij Emerici de
Bethlen

327
F. 25. 1

Az

OLAJOKNAK

Több másféle nagy hasznú Orvos-
ságokkal egyben, mellyek az Em-
ber' egészségére mind kívül 's mind
belöl igen hasznoson Éolgálhatnak,

DECLARATIÓJA.

Melleyeknek-is különös hasznok
mind itt VÁRALJÁN,
mind a' MAGYAR KORONA alatt
lévő minden Tartományokban

tapasztalhatóképen
L. S. T. Observatort
in Londoni Comprobator.
Michael
L. T.

Nyomtattatott 1744-iki éjteleiben.

A' Krumboltz Olajnak Haszna.

1. Használ Hurut ellen reggel és estve éget borba bé-venni.

2. Használ Fuladozás ellen 4. vagy 6. tseppet ha ember reggel ésestve bévézen.

3. Használ Arena ellen és az elromlott vagy fájdalmas gyomornak-is erősítésére reggel és estve 6. vagy 8. tseppet borban bé-vévén.

4. Használ a' Háta gerintzi fájdalmi ellen, mindenféle tagainak és tsontjainak nyilallási ellen-is, kivált ha ebbé az Olajbá mosatlan szappant elegyítez és azután éget borral-is fel-elegyíted, s meg-gyújtod azután a' fájdalmas részeket velle kened.

5. Használ hideglelés ellen-is akárminémü légyen az, sőt még a' Pestifés betegség ellen-is 6. vagy 8. tseppet jó borban bé-vévén reggel v estve, de úgy hogy reá hamar se ne egyék, se ne igyék a' *patiens*, hanem magát jól bé-takarván, izzadjon.

A' Venetziái Terjéknek Hasznai.

1. Ez a' Terjék igen jó és hasznos minden *Contagio* ellen, reggel egy nagy borsónyit meleg serben bévenni, a' kis gyermek pedig félányit bévévén jól nyugtzik utána.

2. A' Gyomorban való rágás ellen igen jó

jó, úgy egyéb belső tagjainak-is igen hasznos, fenn említett módon bé-venni.

3. Mindenféle rosz nedveségektől megtisztítja az embert, és nem engedi az embernek semmi részét rothadni.

4. A' megrömlött vért meg-állítja, az uton járókat meg óltalmazza minden rosz és hideg szelek ellen, a' gyenge gyomort-is megmelegíti az említett *Dosis* kerint.

Rosmarint Olajnak Haszna.

Ez igen hasznos a' Főnek minden fájdalmiban a' kinek a' szeméi fájnak, azoknak szeméi alatt megkenvén, megtisztítja a' vért és minden rosz *fluxust* előzlat. Es ha a' haragból az epéje megháborodik és indul, végyen-bé 3. vagy 4. tseppet meleg serben vagy pálinkában igen hasznos lézen.

Limbus Olajnak Haszna.

1. Használ a' Főnek szédelgése ellen a' vakszemeit és füle mellett véle megkenni.

2. A' Siketség ellen, vagy a' fülben való zúgás ellen 4. tseppet belé tsepegtetvén.

3. A' szívnek fájdalma és nyilallása ellen estve és reggel 4. v. 5. tseppet bé-vévén.

4. A' béleknek szakadása ellen az öreg emberek 6. v. 8. tseppet, a' gyermekek 2. tseppet az anyok tejében vagy másféle tejben bé-vévén.

5. Fogfájás ellen 3. tseppet feje pántában eresztvén és a' fognak jukában tévén hamar időn a' fájdalmat el-állítja.

6. A' Sárgaság ellen 6. v. 8. tseppet bé-venni.

7. Mind az embereknek 's mind az ok-talan állatoknak külső sebeikre-is kene-getni igen hasznos, és jól gyógyít.

Fenyő mag Olajnak Haszna.

Ez sok rossz szelek és minden *Contagio* ellen igen hasznos reggel 3. 4. tseppet serben vagy borban bé-venni, úgy a' megromlott tüdő ellen-is 6 tseppet bé-venni. Megállítja a' kolikát, a' rossz nedvességet a' gyomorból ki-viszi és a' *flatust* kihajtja. A' *melancholiat*, a' szívnek nehézségét és a' sárgaságot el-üzi a' fenn említett *Dofist* bé-vévén, egyszóval az embernek minden tagjainak nyavajája ellen igen hasznos.

Kömény-mag Olajnak Haszna.

Ez mindennemű fő fájdalmat el-vészen, ha ember Borban v. Rosá-vizben 3. v. 4. tseppet reggel és éjszakára bé-vészen. Az Agya-veleit erősítvén siketségét és a' Fülnek zúgását el-oszlatja. A' Gyomort nagyon *conserválja*, ha reggel 4. tseppet meleg serben bé-vészesz, a' vizelleter i-

gen

gen indítja ha 6. tseppet meleg serbe vé-szesz, és ha a' gyermeknek rágása vagy geleszta háborgása vagyon, kend-meg a' köldökét vele, mind el-üzi tőle és meg-tsendesíti.

Büdös-kő Olaj v. Balsamus Sulphuris.

Használ ez minden Öreg idejű mind Ifjú idejű embereknek Görts és *Calculus* ellen 4. v. 8. tseppet idejekhez képest meleg borban a' betegnek bé-adni este és reggel a' *Calculust* el-rontja és ki-viszi.

Szem-kő Olaj.

Mindenféle forró betegségben ez az embernek igen hasznos, az Aszszony-embernek nádráját meg-erősíti, a' Kolikát és rágást le-tsendesíti, akármi meleg italban 6 v. 8. tseppet nem csak reggel és este hanem valamikor érzi a' nyavalyát, mindenkor végyen-bé a' beteg, ha egyéb nintsen, meleg téjben-is jó lészen, a' Kolikát szemlátomást el-öli.

Terpentina Olaj Haszna.

Ez felette igen hasznos a' Rüh ellen ha 5. v. 6. tseppet bé-vészesz és kívül is magadat megkened vele, úgy a' hideglelés ellen akár mindennapi akár másféle lejend-is, ha 8. v. 10. tseppet az idejéhez képest az em-

† † 3

ber-

bernek vagy gyermeknek meleg italba bé-adfz. És ha az inak az emberben megmerednek és nehezen lélegzelnek nagyon megkönyebbiti, minden rosz nedvelséget meg-emészt az emberben, a' *statust* oízlata, a' veséket tisztítja, a' hójag követ eloszlata és megemészt. Ezeken kívül is fok és elő-számlálhatatlan nyavajákban használ, többi között a' Lovaknak turja és fekélje ellen, ha véle kenegeted igen hasznos.

Ítröm Olajnak Haszna.

A' le-szakadott hasát és nádráját az Aszfonyoknak felragasztja 4. v. 6. tseppet ha meleg serben v. meleg téjben imya bé-adod. Hasznos a' geleszta ellen is mind öreg mind ifjú rendű embereknek, ha a' köldökét meg kened vele. A' gyomort is igen *conserválja* és melegíti 7. v. 8. tseppet meleg borban bé-vévén

Scorpio Olajnak Haszna.

Igen hasznos a' marháknak, mellyek valami mérges esedelt vagy italt bé-találnak venni, 10. és 20. tseppet reggel délbe és estve egy kevés darab kenyérben bé-adni. Használ az embereknek is kik vízi-betegségben vesződnek, véle magokat kenegetni, és ugyan ebből 8. v. 10. tseppet bé-venni.

Kö

Kö Téjnek Haszna.

Az emberben lévő *Calculus* ellen igen hasznos, ha ebből megtörvén a' kés hegyén napjában háromszor 6 vagy 7. napokig egymás után bé-vévén, a' követ hamar ki-hajtja, és ha tiszta kut-vizben meg-áztatod, és a' holyagos szemedet véle meg-mosod, igen használ.

Agaricum.

Ez olly Gomba, a' melly Váralja körül terem, mellynek ha úgy hasznát akarod venni, törd-meg mosárban, és vagy borban, vagy erős pálinkában, vagy égetborban három kés hegyint, vagy egy lotnak harmad részét keverd és áztasd-bé, és mind reggel 's mind estve, egyébkor is, midőn szomjuhozol idd-meg, azon napon minden mely-fájás és fuladozás ellen és tüdő rothadás ellen igen hasznos lesz.

Medve Háj.

Hasznos a' gyermekeknek a' béli szakadása ellen, azoknak a' derekát, kereszt tsontját véle jól megkenvén. A' méheknek is igen hasznos, hogy a' farkas vagy tolvaj méhek azoknak ne ártsanak, ha azoknak bé-járó jukát ezen hájjal meg-kened.

Alkermesnek Confectioja,

Az ember szívének nagy *Confortatiojára* vagy

vagyon ez, midőn ájulás vagy szív-dobogás szorongatja, ha t. i. ebből 10. tseppet vagy borban v. serben v. téjben bévézen. *Resciálja* a' gyenge gyomort is ha 10 v 12. tseppet valami meleg italban vagy pálinkában bé véssen. Hasonlóképen a' tüdőnek *flgmas* részeit megtisztítja és nagy könnyebséget szerez ha az ember v. 14. tseppet ketske-téjben v. *Herba* - téjben bé-véssen

Nehéz nyavaja vagy Epilepsia ellen való Por.

Ha valamelly koros embernek vagy gyermeknek hirtelen minden ok nélkül való forósága érkezik, mindjárt ezen pornak felét tiszta hideg vízben végye - bé ha gyermek lejénd Ha pedig koros ember lejénd, mind ez egész *Dofist* végye-bé, és így mind a' forroságot el-üzi, 's mind a' nehéz nyavalyától meg-örizi.

Calculus ellen való mesterséges és hasznos Porotska.

Ezen porotskából egy kes hegyen vegyen a' kinek *Calculus*sa vagyon és tiszta vízbe elegyítvén minden reggel és este hat napoknak elfolyása alatt éljen vele, és a' *Calculuss*ából meg-szabadítja.

Hideg-

Hideg-lelés ellen való Por.

Mindenféle hideglelés ellen ezen por igen hasznos ha vagy tiszta vízben v. pálinkában egyszer bévéssi a' beteg, de ugyhogy ez után jól bé takarja magát, hogy megizzadhasson, ha pedig az ágyban nem maradhatna, tehát járjon-fenn mind addig mig jól meg-melegszik

Fog-fájás ellen való Por.

A' kinek a' foga fáj, végyen egy kes hegyen ezen porból és kenje egy kevés pamutra, azután tégye a' fájós fogára v. udvában, mind a' férget ha vagyon benne megöli 's mind a' fájdalmat elüzi.

Lubestig Virág Gelesta ellen.

Akármedly gyermeknek ha gelesztája vagyon, adjanak ezen virágból eh gyomorra meleg italban, kiváltképen szeredán és pénteken, mind a' gelesztát meg-öli 's mind e' gyomrát megtsendenti.

Lubestig Olajnak Haszna.

Ez a' gyomornak erőtlensége és abból származó fájdalma ellen igen hasznos, kivált mikor a' miatt ájulása és elhalása is érkezik az embernek, végyen 8. vagy 10. tseppet akármi renes italban.

Szent János Gyökérének Haszna.

1. A' ki ezt a' gyökéret magánál hordoz-

dozza vagy házában tartja, semmi boszorkányságtól ne féljen.

2. A' ki a' boszorkányos embert megakarja esmérni akár lakodalomban 's akár más vendégségben, tégye ezen gyökeret az abrosz alá, hogy senki ne lássa, ha valaki ottan boszorkányos ember találta-tik, ottan elhalaványodik, és a' félelem miatt elkergetik onnét menni.

3. Akármelley szarvas marháknak és lovaknak, mellyek a' vesztés miatt semmit nem ehetnek; csak elszáradnak, igen használ, ha t. i. ezen gyökeret tiszta vízben jól megásztatod és ruhát belé mártván, az elszáradott marhát véle mosogatod, viszont meg-hizik és meg-gyógyul.

4. A' kinek a' bőv hideg és nedves *fluxus* miatt a' feje fáj, ezen gyökeret borban áztassa-bé, és abban ruhát mártván kösse a' nyakára és reggelig tartsa ott, a' feje fájdalma szépen el-mulik.

5. A' kolikával vesződőknek is igen használ kivált a' belső rágas ellen. Az aszszony ember midőn a' nádrája mozog és fáj, végye ezen gyökernek *famineusát*, és akar borban akar serbe áztatván, igyék belőle és meg-gyógyul.

6. Akár koros ember, akár gyermek,
akár

marhák midőn meg-igéztetnek ezen gyökernek porával füstölteffenek - meg-egynéhányszor, hathatóson használ és gyógyít.

7. A' melly Aszszony ember nehezen szül, a' tégyen ezen gyökerből egy keveset etzetbe 3szor v 4szer igyék belőle, a' terhétől meg-szabadul.

8. Jegyezd-meg: ezen gyöker háromszor virágozik esztendeig, Karásó szombatján, Husvétkor, Sz. Iános napján; ezen időben kell haszonra ázni.

Szem könek Popiumja.

Ez az Ir, vagy flastrom igen hasznos minden főfájás ellen ha flastrom formán a' füled mellé és vak szemcidre kötöd a' szemednek is igen használ. E' mellett nagyon igen hasznos vizetske-is minden dagadás ellen, bé is veheti 6. 8 vagy 10. tseppet akarmi italban 's hathatósbab lészen.

Gyanta Olajnak Haszna.

A' melly ember Hagymázban vagyon, kenje ezzel az orrát és két vak-szemeit. A' Sárgaság ellen-is igen hasznos ha 3. tseppet akarmi italba bé-vész, magát-is egészen velle meg-kenetni igen hathatos orvosság lészen.

Kö Olaj,

A' melly embernek nyilallása vagy sér-
vése vagy on 5. 6. 7. vagy 8 tseppet akár
minémü italba végyen estve és reggel;
mindjárt meg-könnyebbedik.

Tégla Olaj.

Torokfájástól, sülytől, orbántztól hasz-
nos, járó-gyermeknek hogyha sülyös
kevesebbet, az állapotott ember 9 v 10.
tseppet italba végyen hasznos, hogyha
pedig kívül vannak ezen nyavalyák, mind
az orbántztól 's mind a' torokfájástól,
tsak kívül kell véle kenni.

Veres Olaj.

A' melly ember testének dagadása vagy on
v. felpuffadása, ezzel az olajjal kenye-
meg, és ha testének rothadását érezni
fogja, ez által élébenei egészségére juthat.

Essentia Dulcis.

Nehéz nyavalyától 15. vagy 20. tseppet
bé-vehetni.

Bruftin 'Sir.

Haj-nevelésre igen jó, gyakran kenni
véle új vajjal elegyítve.

Agstan 'Sir.

A' melly embernek gyakorta nagy fő
fájdalma vagy on, ezzel kenje-meg
mind a' két vak-szemét, a' fáj-
dalmát enyhíti. V É G E.